

HARBIY BILIM YURLARIDA CHET TILINI O‘QITISHNING DOLZARB MASALALARI

Rahmonqulova Dilshoda Murodqo‘ziyevna
CHOTQMBY Tillar kafedrası dotsenti, p.f.f.d (PhD)

Annotatsiya: Ushbu maqolada harbiy bilim yurtlarida chet tillarni o‘qitishning dolzarb masalalari haqida malumotlar keltirilgan. Chet tilini o‘qitish jarayonida uchraydigan kamchiliklarni bartaraf etish usullari va turli xil foydali ilovalardan misollar ko‘rsatib o‘tilgan.

Kalit so‘zlar: chet tili, so‘z boylik, o‘qish, mashhur, duolingo, ibrat akademiy, bepul, beginner, oson, grammatika,

Oliy harbiy ta’lim muassasalarida chet tillarni o‘rgatish va o‘rganish bugungi kundagi eng dolzarb masaladir. Chet tillarni o‘rganish, hamda uning grammatik tuzilishi, notanish bo‘lgan so‘zlarni yodlash yangi o‘rganuvchi harbiy xizmatchilarga biroz zerikarli tuyulishi va tillarni o‘rganish qiyin ekan degan tushunchaga olib kelishlari mumkin. Umuman olganda esa har bir narsani qiziqarli qilib, o‘z dunyo qarashiga hamda xarakteriga qarab tanlov qilib osongina o‘rganib olish mumkin.

Misol uchun boshlang‘ich til o‘rganayotganda harbiy xizmatchilardan kimdir so‘z yodlash orqali, kimdir gapirib mashq qilib, kimdir eshitib videolar, kinolar ko‘rib o‘rganadi yoki har kunlik qiziq voqealarni yozib borishni yoqtiradi. Demak har qanday til o‘rganishda:

Wortschatz – so‘z boyligi

Grammatik – grammatika

Hören– tinglab tushunish

Lesen – o‘qish

Sprechen – gapirish muhim elementlardan hisoblanadi.[1]

Quida esa keltirilgan 5 ta muhim elementni birlashtirib chet tillarini odatiy tarzda gapira olishingizga yordam beradigan mobil ilovalar bilan birma ketin yoritib chiqamiz. Quyidagi keltiriladigan ilovalarning barchasi til o‘rganazotgan harbiz xizmatchilarning qiziqishlari hamda darajalariga moslashgan.

Duolingo:

Duolingo — bugungi kunda 9.6 million aktiv foydalanuvchilarga ega eng mashhur va keng qo‘llaniladigan ilova hisoblanadi.

Afzalliklari:

-Bepul

-Barcha darajadagi o‘rganuvchilar: beginner, intermediate, advanced foydalanish imkoniyatiga ega

-Mashqlar turli xil mavzularga moslab chiqilgan

-O‘qish, yozish, gapirish, tinglash – barchasi uchun mashqlar mavjud

-Kunning istalgan vaqtida istalgan muddat foydalanish mumkin

-Har bir bajarilgan mashqdan so‘ng harakatlanuvchi odamcha shaklidagi animatsiyalar foydalanuvchiga o‘ziga xos emotsiya beradi. Masalan mashqlarni yaxshi bajarsangiz animatsion odamchalar harakatlanib sizga tabassum qiladi va zo‘r deb ishora ko‘rsatadi.

-Har safar sizga notanish bo‘lgan so‘zlarni turli ranglarda ajratib ko‘rsatadi, bu esa foydalanuvchiga aynan qaysi so‘z yangi ekanligini osongina bilib olishiga yordam beradi

Nega bu ilovadan boshqalariga qaraganda samarali va foydaliroq?

Afzalliklari:

-Bepul

Masalan, dushanba kuni barcha mashqlarni va testlarni bajarib 60 ballni yig‘sangiz, seshanba kuni 80 ball yig‘ishga harakat qilishga undaydi;

-Duolingo ilovasi orqali xalqaro foydalanuvchilar bilan jamoa tuzib o‘zaro kim eng ko‘p ball yig‘ish musobaqasini tashkil qilish mumkin.

Qanday ishlatish mumkin:

Dastlab saytga kirib ro‘yxatdan o‘tish yoki shunchaki kirib sinab ko‘rish mumkin. Saytga ilk bor kirganda darajangizni aniqlab olish uchun test topshirasiz va shunga qarab foydalanishda davom etasiz.

Ilovani yuklab olish: Android tizimi uchun, iOS tizimi uchun, Windows uchun.

Ibrat academy:

O‘zbekistondagi birinchi bepul til o‘rganish platformasi

IELTS sinov imtihoni: AI tomonidan baholanadigan to‘rtta bo‘limli IELTS imtihoni.

Diagnostik test: AI asosidagi tahlil umumiy til darajangizni aniqlaydi.

Ibrat farzandlari: 1 000 000+ marta yuklab olingan

Afzalliklari:

-Bepul

-viktorinalar orqali bilimingizni oshirish

-Eslatmalar orqali darslarni o‘tkazib yubormaysiz

-Faol o‘rganuvchilar ro‘yhatiga qo‘shilish

"Ibrat Academy"ning asosiy versiyasidan bepul foydalanish mumkin,"Ibrat Academy"da til kurslariga kirish uchun bepul akkaunt orqali ro‘yxatdan o‘tishingiz kerak.Sizda Premium a'zolikni sotib olish imkoniyati mavjud bo'lsa, Premium a'zolik bilan siz grammatika qoidalari kabi qo‘shimcha funksiyalarga kirishingiz mumkin. Bu, shunchaki afzallik sifatida beriladigan taklif. "Ibrat Academy"dan asosiy a'zo sifatida butunlay bepul foydalanishingiz mumkin. Agar siz Premium a'zolikni xarid qilsangiz,

u xarid qilingan dastlabki vaqt uchun avtomatik ravishda yangilanadi, lekin istalgan vaqtda ilovadagi "Obuna" bo'limiga o'tib, uni bekor qilishingiz mumkin. Siz istalgan vaqtda "Ibrat Academy" dan bildirishnomalar elektron pochta xabarlarini va xabarnomalarini o'chirib qoyishingiz mumkin.

-Mahsus darslar

Qanday ishlatish mumkin: Xizmatning aksariyat funksiyalaridan foydalanish uchun sizda "Ibrat Academy" mobil ilovasida shaxsiy akkaunt bo'lishi kerak. "Ibrat Academy" akkauntiga ega bo'lish uchun ilovada ro'yxatdan o'tish jarayonida talab qilingan foydalanuvchi nomi, haqiqiy elektron pochta manzili va boshqa ma'lumotlarni ("Ro'yxatdan o'tish ma'lumotlari") ko'rsatish orqali "Ibrat Academy" da ro'yxatdan o'tishingiz lozim. Ushbu ro'yxatdan o'tish jarayonining bir qismi sifatida siz profilingiz uchun parol va foydalanuvchi nomini tanlaysiz

2. Siz parolingiz va hisobingizning maxfiylikini saqlash uchun va parolingiz yoki hisob qaydnomangiz ostida sodir bo'ladigan barcha harakatlar uchun to'liq javobgarsiz. Har bir hisob alohida ishlatilishi kerak va uni boshqa shaxsga o'tkazib bo'lmaydi. Siz quyidagilarga rozilik bildirasiz:

2.1. Shaxsiy hisobingizdan foydalanish va uni boshqalar bilan baham ko'rmaslik;

2.2. Parolingiz yoki akkauntingizdan ruxsatsiz foydalanish yoki xavfsizlikning boshqa har qanday buzilishi haqida darhol

"Ibrat Academy" ni yozma ravishda xabardor qilish.

Ilovani yuklab olish: Android tizimi uchun, iOS tizimi uchun, Windows uchun.

Yana bir til o'rganuvchi platforma bu english conversation

100000+ marta yuklab olingan

Afzalliklari:

-Turli xil xususiyatlarga ega,

-Nemischa intervyu,

-ko'p qiziqarli suhbatlar,

-audio yozib olish (solishtirish uchun haqiqisiga),

-video o'rganish,

-hamda bilimingizni tekshirish uchun testlar.

Bu ilovada, ingliz tilidagi suhbat usuli haqiqiy vaziyatdan kelib chiqadi va samarali usul deb hisoblanadi, shuning uchun ushbu ilovani tinglash mahoratingizni osongina yaxshilashga yordam beradi.

Ushbu ilovaning asosiy funksiyalari:

Ilovalar 3 xil darajaga bo'lingan 100 ta suhbatdan iborat: Oson, O'rta, Qattiq.

Har bir suhbat ingliz tilida so'zlashuvchining ma'lum bir holatiga ishora qiladi, shunda siz suhbatni kundalik hayotingizda vaziyatingizga qo'lashingiz mumkin bo'ladi.

Bundan tashqari siz so'zni to'g'ri talaffuz qilish yoki talaffuz qilmasligingizni tekshirish uchun ovozingizni yozib olishingiz mumkin, shunda uni qanday yaxshilashni bilib olasiz.

Ilovani yuklab olish: Android tizimi uchun, iOS tizimi uchun, Windows uchun.

Kimningdur qo'shimcha darslarga borgani vaqti, kimningdur esa naqti yo'q. Bugungi rivojlanayotgan zamonamizda hamma narsaning iloji bor. Kundan kunga texnologiyalar ham jadallik bilan smartlashib boryapti. Qo'shimcha darslarga borolmasdan lekin til o'rganishga qiziqqan barchani asosiy vazifalaridan chetlashmagan holda quyida keltirilgan ilovalardan foydalanib chet tillarini o'rganishi oson ham qulay

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR :

1. https://grantgo.uz/blog/chet-tillarini-samarali-o-rganish-uchun_bepul-ilovalar
2. <https://wwwgazeta.uz/oz/2020/06/09/education-law/>
3. <https://cyberleninka.ru/article/n/inklyuziv-ta-limda-darslarni-tashkil-etishning-zamonaviy-ten>
4. <https://researchedu.org/index.php/cf/article/view/271/274>
5. https://www.researchgate.net/publication/378203213_Umumta'lim_maktablari_da_inklyuziv_ta'lim_jarayonining_ijtimoiy_psixologik_mexanizmlarini_takom_illashtirish
6. <http://ocutus.ucr.edu>
7. <http://www.ziyo-net.uz>
8. <http://www.kutubxona.uz>